

ТАЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛИШДА БИХЕВИРИАЛ МЕНЕЖМЕНТ НАЗАРИЯСИ.

Умарова Навбахор Шакировна

*Тошкент шаҳридаги Пучон унверситети психология фанлар доктори
, профессор*

Сангирова Наргиза Юлдашевна

Тошкент шаҳридаги Пучон унверситети 1-босқич магистранти

Аннотасия: *Таълим муассасаларида ушбу мақола қарор қабул қилиш жараёнида. Бихевиореал менежмент назариясини яъний хулқ атворни бошқариш таълим ташкилотларида қулланишни урганишга бағишланган. Таълим ташкилотида бихевиореал назариянинг моҳияти психологик муҳитни яхшилаш ходимлар мотивацияси жамоавий қарор қабул қилиш каби жихатлар таҳлил қилинади. Мақола таълим ташкилотлари раҳбар ва ходимлар уртасида ишонч ва ҳамжихатликни оширишда назариянинг авфзаллиги курсатилган*

Аннотция: *Статья посвящена исследованию применения теории поведенческого менеджмента в образовательных организациях в процессе принятия решений. Анализируеца сушност теории поведенческого менеджмента в образовательных организациях, такие аспекты, как улучшение психологической среды, мотивация сотрудников и коллективное принятие решений. Показаны преимущества теории в повышении доверия и сотрудничества между руководителями и сотрудниками образовательных организаций.*

Abstract: *This article explores the application of behavioral management theory to decision-making processes in educational organizations. It analyzes the essence of behavioral management theory in educational organizations, including aspects such as improving psychological well-being, employee motivation, and collective decision-making. The theory's advantages in enhancing trust and cooperation between managers and employees of educational organizations are demonstrated.*

Калит сузлар : *Таълим ташкилотида бихевиореал менежмент Хулқ атворни бошқариш Таълим ташкилотларида қарор қабул қилиш педагогик бошқарув мотивацияси жамоавий иш ходимларнинг хиссий ҳолати иш Мотивацияси ва жамоавий мулоқат натижалари ҳамда Психологик муҳит*

Таълим тизимини бугунги кунда самарали бошқариш мураккаб жараён хисобланади. Нафакат бу жараён рационал фикрлаш балки инсоннинг Хулқ атвор

муаммолари психологиг ва емасионал холатини хам хисобга олиш зарур Таълим соҳасида бихевиореал менежмент назариясини мухум ахамият касб етиб келмокда

Ушбу Бихевиорал менежмент назарияси XX асрнинг 30–40-йилларида Е. Меё, Д. Мак-Грегор, А. Маслоу, Ф. Херсберг каби олимлар томонидан илгари сурилган бўлиб, у инсон хулқ-атвори ва мотивасиясини бошқариш орқали таълим ташкилотини самарадорлигини оширишга қаратилган. Ушбу назарияга кўра, педагог фақат моддий рағбат билан емас, балки психологик еҳтиёжлар қондирилиши билан ҳам фаолиятга қизиқиш билан ёндашадива мативасия оркали рағбатлантириб борилади

Бугунги кунда Таълим муассасаларида қарор қабул қилишда бихевиорал ёндашув қуйидаги йўналишларда қўлланилади:

-Таълим ташкилотлари Ходимлар мотивасиясини ошириш: раҳбарлар қарор қабул қилишда педагогнинг еҳтиёж ва қизиқишларини мактама ва кизикарли топшириклар оркали фаолликни оширади

- Ташкилотда Психологик муҳитни яхшилаш: ижобий муҳит қарорларнинг амалга ошишида хулқ атвор муҳим рол ўйнайди.

- Таълим ташкилотида Жамоавий қарор қабул қилиш: жамоа аъзоларининг фикрини ешитиш ва уларни куллаб кувватлаш ва қарор қабул қилиш жараёнига жалб етиш самарадорликни оширади.

-Шунингдек таълим ташкилотида соғлом муҳит яратилади

-Инсон омили карор қабул қилишда устунвор булади

- Таълим ташкилотида хамжихатлик ва ишонч жамоада кучаяди ва карорларни қабул қилишда ходимларнинг ёки укувчиларнинг фикри инobatга олинади

-Бихевириал ёндашув асосида раҳбар ва ходимлар уртасида очик ва самимий еркин мулокат юлга куйилади

Таълим ташкилотида карорларни қабул қилиш жараёнида куйдагиларга еътибор каратиш лозим

1 Таълим ташкилотида хулқ атворни қабул қилиш талабаларнинг дарсдаги иштироки мативасияси муаммоли вазиятлари урганилади

2 Таълим жараёнида карорлар қабул қилишда рағбат ва жазо тизими мативасияни хисобга олиш инobatга олинади

3 Шунингдек ташкилотда топширикларни мослаштириш

Машгулот, машklar ва топшириклар талабаларнинг кизикишига караб ажратилади

Ташкилотда амалиётда кулланиш мисоллари педагог талабаларонинг машгулотда фаоллигини кузатиб, тугри харакатлари ва изланишлари учун уларга мактама ва рағбат беради

Хулоса

Бихевиореал менежмент назариясидан фойдаланиш таълим муассасаларида қарор қабул қилиш раҳбарларга нафакат тугри шунингдек инсон ресурсларини самарали оқилона бошқариш имконини беради шунингдек педагог ва талабаларга дарс жараёнида фаоллик мативасиясини оширади ҳамда умумий самарадорлик ва ижобий муҳит ривожланади Шунинг учун таълим ташкилот раҳбарлари ҳамда педагоглари бихевиориол менежмент приниспларини уз қарор қабул қилиш жараёнида интеграсия қилиш тавсия етилади

Бундан қуриниб турибдики Бу уқиш ва бошқариш самарадорлигини сезиларли даражада оширади

Таълим тизимида инсон омили ва хулқ атворини инобатга олган ҳолда қабул қилинган қарорлар барқарор натижаларга олиб келади

АДАБИЁТЛАР РУЙХАТИ:

1. Убайдуллаева Г Таълим муассасаларида педагогик менежмент назарияси Тошкент Узбекистон педагогика унверситет .
2. Юлдашев А-Менежмент назарияси ва амалиёти Тошкент 2020.
3. Назаров -Психология ва менежмент Самарканд 2022
4. Скинер Б Ф -Бехавириал ссиенсе инМанагемент 1974
- 5 Макк грегор Д-ТҲЕҲУМАН сиде оф Ентерприсе
- 6 Хайдаров Б 2021 Менежмент назарияси ва амалиёти тошкент иктисодиёт нашриёти
- 7 Каримов а 2022 Психологик менежмент ва инсон омили Тошкент
- 8 РКаримова С. Т. Мактабгача таълим раҳбарининг бошқарув маданияти // Илмий изланишлар. – 2021. – №2. – Б. 38–43.
- 9 Мирзаева Д. Р. Таълим муассасаларида ПР фаолият ва раҳбар имиджи // Маркетинг ва бошқарув. – 2024. – №1. – Б. 17–23.
- 10 Муслимов Н.А., Шарипов Ш.С., Қўйсинов О.А. Меҳнат таълими ўқитиш методикаси. – Тошкент: ТДПУ, 2014. – 389 б.

11Остонова Г. Мактабгача таълимда менежмент ва стратегик бошқарув. – Т.: Фан, 2023. – 150 б.

12Қаландаров У. Р. Раҳбар имиджини шакллантиришнинг психологик жиҳатлари // Франсе интернационал ссиентифис-онлине сонференсе: “Ссиентифис апроач то тхе модерн едусатион сйстем”. ПАРТ 22. – 2024. – Б. 287–289.

13Сидорова Т. Г. Имидж руководителя образовательной организации: теория и практика. – М.: Юрайт, 2021. – 208 с.

14Солиева Д. Ижтимоий психологик омиллар таъсири остида раҳбар шахсининг шаклланиши // Психологик изланишлар. – 2023. – №2. – Б. 20–27.

15Тураев Н. Ўқитувчининг шахсий имиджи: таркиби ва ривожлантириш йўллари // Илм-фан ва таълим. – 2022. – №6. – Б. 40–45.

